

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: **A. A.**
státní příslušnost Turecká republika a Syrská arabská republika
zastoupený advokátkou Mgr. Hanou Bočkovou
sídlem Nádražní 308/3, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. května 2023, č.j. OAM-201/LE-VL17-VL14-2023, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce je státním příslušníkem Turecka a Syrské arabské republiky a dne 1. 3. 2023 podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rozhodnutím

identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (napadené rozhodnutí) rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o azylu“) neuděluje.

2. Žalobce podal proti (napadenému) rozhodnutí dne 8. 6. 2023 včasnou žalobu, ve které navrhoval jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k novému projednání. V žalobě namítal, že napadeným rozhodnutím byla zkrácena jeho práva, v důsledku čehož mu hrozí závažná újma. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že žalovaný v řízení porušil zásadu materiální pravdy, nezjistil přesně a úplně skutkový stav, neprovedl řádně všechna potřebná šetření a napadené rozhodnutí trpí zmatečností. Žalobce dále žalovanému vytkl, že jeho partnerku označuje v napadeném rozhodnutí jako Turkyni, přestože se jedná o kurdskou dívku, dále poukázal na některé - podle jeho názoru - nesprávné dílčí závěry uvedené v napadeném rozhodnutí s tím, že žalovaný jeho azylový příběh popletl. Žalobce v této souvislosti zdůraznil, že nikdy s manželkou nebydleli v Istanbulu, v průběhu pohovoru ani jednou nesdělil, že by se s manželkou odstěhovali do Istanbulu a nikdy nepracoval jako soudní tlumočník pro turečtinu a arabštinu, ani to nesdělil při pohovoru. Podle žalobce je nepochybné, že pohovor nebyl veden řádně, tlumočení bylo nekvalitní a mnoho informací se ztratilo v překladu. K samotným důvodům pro udělení mezinárodní ochrany pak žalobce uvedl, že je v zemi původu pronásledován rodinou své partnerky, kterou si vzal za ženu při islámském obřadu (nejedná se o oficiální sňatek). Rodina partnerky se sňatkem nesouhlasila a od té chvíle začal pro žalobce „skutečný boj o život“. Rodina jeho partnerky je natolik rozrušená, že žalobce hledá a žalobce má obavy o život, protože je přesvědčen, že je schopna ho zabít. Žalobce musel opustit město Bursa a utekl k sestře do Istanbulu, kde požádal o pomoc policii. Jakmile policie zjistila jejich národnost (Syřan a občanka kurdské národnosti), automaticky jim byla pomoc odepřena. Žalobce poukázal na to, že oba národy jsou v Turecku považovány za méněcenné a ochrany před státními složkami se jim nedostává. V posledním žalobním bodě žalobce namítl, že žalovaný důsledně neposoudil důvody pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. V této souvislosti poukázal na důvody, pro které opustil v roce 2014 Sýrii s tím, že se v Turecku aklimatizoval, studoval zde vysokou školu a sám byl vždy ochoten v Turecku pracovat, i za situace, kdy byl jako Syřan utlačován. Právě na tyto případy by měl podle žalobce pamatovat tzv. humanitární azyl.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ohradil se proti tvrzením žalobce, že by s ním nevedl řádně pohovor a že by jeho azylový příběh popletl. Podle žalovaného neobstojí ani námitka, že policie v Istanbulu žalobci nepomohla. Poukázal přitom na pohovor, při kterém žalobce řekl, že se na policii neobrátil.
4. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci soud rozhodl bez jednání v souladu s § 51 s. ř. s.
5. Rozhodující skutkové okolnosti zjišťoval krajský soud ze správního spisu. Podává se z něj, že žalobce požádal dne 1. 3. 2023 v České republice (ve Vyšních Lhotách) o udělení mezinárodní ochrany. Stalo se tak pár dní poté, kdy byl zajištěn za účelem správního vyhoštění (rozhodnutím odboru cizinecké policie ze dne 25. 2. 2023). Dne 14. 3. 2023 poskytl žalobce k žádosti základní údaje a mimo jiné uvedl, že je státním příslušníkem Sýrie a Turecka, na území České republiky vstoupil dne 24. 2. 2023 pěšky. K důvodům žádosti

žalobce uvedl, že chtěl do Německa za rodinou. Ze Sýrie odešel dříve kvůli válce a Turecko musel opustit, protože měl problémy s rodinou jedné holky, kterou si chtěl vzít a měl problémy s jedním jejím příbuzným. Její rodina nesouhlasila se sňatkem, protože je Arab a ona Turkyně. Když ho její rodina odmítla, tak s ním holka utekla a uzavřeli církevní sňatek. Rodina na to přišla, pronásledovali je, musel proto utéct do Istanbulu a holku rodina odvezla zpátky domů. V Istanbulu bydlel u sestry a od druhé sestry, která bydlí v Burse, se dozvěděl, že bratranec a bratr nevěsty zjistili místo jeho pobytu a jdou po něm. Proto utekl. Dne 6. 4. 2023 proběhl se žalobcem pohovor při kterém žalobce rozvedl důvody svého odchodu ze Sýrie v roce 2014, své aktivity v Turecku a důvody opuštění Turecka. Žalobce potvrdil, že jeho cílovou zemí bylo Německo, ale byl zadržen v České republice. Kdyby se musel vrátit do Turecka, tak by jeho život byl v nebezpečí. Na dotaz, zda se při problémech s rodinou jeho partnerky obrátil někam o pomoc a jak to řešil odpověděl podle protokolu doslovně: „*Ne. Policie by mi nepomohla. Policie nemůže dělat nic, dokud se něco nestane. Měl jsem jen své obavy, a proto jsem se na ně neobrátil.*“ Z dalších odpovědí na dotazy se podává, že žalobce neměl v Turecku problémy s tureckými státními a bezpečnostními orgány a problémy kvůli národnosti měl jen s rodinou své nevěsty. Žalovaný doplnil podklady o informace zpracované odborem azylové a migrační politiky (OAMP) o Turecku ze dne 8. 7. 2022 (Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv) a o Sýrii ze dne 15. 2. 2022. Žalovaný následně rozhodl o žádosti žalobce napadeným rozhodnutím. V jeho odůvodnění předně zpochybnil věrohodnost azylového příběhu žalobce a poukázal na účelovost podání žádosti, jejímž jediným cílem bylo zabránit vyhoštění žalobce do Turecka a dosáhnout možnosti pokračovat do Německa, které je jeho cílovou zemí. K samotným důvodům pro udělení mezinárodní ochrany žalovaný uvedl, že původcem pronásledování může být zásadně jen veřejná moc, žalobce však za původce svých problémů označuje soukromé osoby, přičemž se na turecké orgány neobrátil. Žalovaný se zabýval také důvodem podle § 14 zákona o azylu se závěrem, že nezjistil zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu podle § 14 s tím, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a tento druh azylu je udělován pouze za výjimečných okolností. Žalobce se přitom v průběhu správního řízení tohoto specifického typu azylu ani nedomáhal.

6. Předmětem soudního přezkumu je správní rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobci. Předně je třeba zdůraznit, že mezinárodní ochrana je výjimečným institutem sloužícím jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou taxativně vymezeny v § 12 až § 14b zákona o azylu. Žalobce se udělení mezinárodní ochrany domáhal z důvodů obav před rodinou jeho partnerky, která nesouhlasila s jejich sňatkem pro arabský původ žalobce a pronásleduje ho. Tyto skutečnosti, i kdyby byly prokázány, důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobci nezakládají.
7. Původcem pronásledování nebo hrozby vážné újmy z azylově relevantních důvodů totiž mohou být podle § 2 odst. 6 zákona o azylu převážně státní orgány, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště, tj jinak řečeno subjekty s vazbou na veřejnou moc. Žalobce však tvrdí obavy ze soukromých osob, a to rodičů své partnerky („neoficiální“ manželky). Otázkou hrozby vážné újmy ze strany soukromých osob se Nejvyšší správní soud zabýval opakovaně. V rozsudku ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, formuloval a odůvodnil závěr, že soukromé osoby mohou být

původci jak pronásledování (§ 12 zákona o azylu), tak vážné újmy (§ 14a zákona o azylu), ale žadatel se musí nejprve obrátit na příslušné veřejné orgány v zemi jeho původu. Pouze pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny (např. proto, že vůbec neexistují) či ochotny (např. proto, že určitou skupinu ve společnosti systematicky odmítají chránit) poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmou způsobenou nestátními subjekty, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62). Jak přitom vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 5 Azs 66/2008-70, břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu leží na straně žadatele (z aktuálních rozhodnutí srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2023, č.j. 7 Azs 295/2022-30).

8. Žalobce ve správním řízení tvrdil, že se na policii neobrátil s tím, že by mu nepomohla, neoznačil však žádné relevantní skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na to, že by jednání ze strany státních orgánů vůči jeho osobě bylo jakkoli předurčené. Žalovaný v reakci na tvrzení žalobce zcela správně konstatoval, že v případě žalobce nelze konstatovat, že by mu turecké státní orgány odmítly poskytnout ochranu, resp. že by mu ji nebyly schopny poskytnout. V žalobě pak žalobce bez jakéhokoliv vysvětlení změnil svá tvrzení a uvedl, že policii o pomoc žádal, ale ta mu po zjištění jejich národnosti (arabská a kurdská) pomoc odeprěla. Žalobce však nejen že svá nová tvrzení nepodpořil žádnými důkazy, navíc nijak nevysvětlil důvody, pro které se od své skutkové verze ze správního řízení odchýlil. Krajský soud považuje nová tvrzení žalobce za nevěrohodná a uzavírá, že žalobce neprokázal okolnosti, při kterých by v jeho případě bylo možno považovat za původce jeho pronásledování či hrozby vážné újmy nestátní subjekty.
9. K námitkám týkajícím se humanitárního azylu krajský soud předně uvádí, že žalovaný se možností udělení tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu zabýval a napadené rozhodnutí obsahuje na straně 7 v tomto směru přezkoumatelnou úvahu. Jak přitom správně namítal žalovaný ve svém vyjádření, tak na udělení humanitárního azylu není právní nárok a posouzení možných důvodů pro udělení tohoto typu azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkouvává pouze v omezeném rozsahu. Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického právního státu. Samotné správní rozhodnutí založené na správním uvážení podléhá přezkumu správních soudů pouze v tom směru, zda správní orgán nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení a zda je nezneužil (§ 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s.), tedy zda správní orgán nevybočil z hledisek stanovených zákonem, zda je jeho úvaha v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Krajský soud v úvaze žalovaného neshledal nic excesivního a nepřiměřeného. Ani krajskému soudu se nejeví, že by případ žalobce byl natolik hodný zvláštního zřetele, že by vyžadoval udělení tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Ani zde nelze přehlédnout, že žalobce tvrzení o tom, že byl jako Syřan v Turecku utlačován, zmínil poprvé až v žalobě (při pohovoru na dotaz ohledně problémů kvůli své národnosti uvedl pouze shora uvedené problémy s rodinou nevěsty).
10. Pokud jde o další žalobní body týkající se namítaných nepřesností v popisu azylového příběhu žalobce, tak ty nemají na zákonnost napadeného rozhodnutí žádný vliv. Krajský soud ani nepovažoval za potřebné doplnit dokazování (prohlášením M. K. a M. A.),

protože pro konečný závěr soudu nebylo nezbytné prokazovat pravdivost azylového příběhu žalobce o pronásledování rodinou jeho partnerky („neoficiální“ manželky) ani nebylo nutné vyjasnit, zda žalobce utekl do Istanbulu s partnerkou nebo sám, s kým bydlel v Istanbulu, popř. zda pracoval jako soudní tlumočník pro arabštinu a turečtinu. Z výše uvedených důvodů bylo naopak rozhodující, zda se žalobce obrátil s žádostí o pomoc na státní (bezpečnostní) orgány Turecka, resp. proč se na ně neobrátil. K těmto skutečnostem se navržené důkazy nevztahují. Stejně tak nejsou důvodné obecně formulované námitky o porušení práv žalobce v řízení a o zmatečnosti napadeného rozhodnutí, které žalobce blíže nekonkretizoval a krajský soud ze spisu nezjistil žádné vady řízení, které by mohly mít za následek nezákonnost rozhodnutí a ke kterým by měl přihlídnout z moci úřední.

11. Krajský soud z výše rozvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
12. O náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., a protože žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému podle obsahu spisu nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, nepřiznal krajský soud právo na náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.
13. V řízení vzniknou pravděpodobně náklady státu na odměně a náhradě hotových výdajů ustanovené zástupkyně žalobce, o kterých bude rozhodnuto samostatným usnesením. Krajský soud se proto zabýval tím, zda lze některému z účastníků uložit povinnost nahradit náklady státu a dospěl k závěru, že u žalobce to vylučuje splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků a u žalovaného úspěch ve sporu (§ 60 odst. 4 s. ř. s.). Krajský soud proto rozhodl, že stát (Česká republika) právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 31. srpna 2023

JUDr. Martin Láníček
samosoudce